

REGELE ȘI MENESTREL

LA HAN

Redactor: Conf. univ. dr. Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban
Imagini interior și coperta adaptate de autori de pe Google.com

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și
inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor
Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VLĂDUCĂ, DOINA-VIRGINIA

Regele și Menestrel : La han / Doina-Virginia Vlăducă,
James K. McCollum. - București : Editura Universitară,
2014

ISBN 978-606-28-0112-0

I. McCollum, James K.

82-31=135.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062801120

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această
lucrare nu poate fi copiată fără acordul autorilor

Copyright © 2014: Vlăducă Doina-Virginia, McCollum James K.

Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

REGELE ȘI MENESTREL

LA HAN

Alte peripeții

Doina-Virginia Vlăducă

James K. McCollum

EDITURA UNIVERSITARĂ
București

Mulțumiri:

Începuturile acestei scriituri medievale sunt pierdute în negura timpurilor.

Manuscrisul a rămas părăsit ani în șir prin sertare și rafturi.

Dacă nu ar fi apărut Georgiana Savu la timp să dea o mână de ajutor neprețuit autorilor, ei ar fi rămas în impasul cronologiei și în labirintul arhaismelor, iar lucrarea nu ar fi ajuns la bun sfârșit nici în ziua de azi.

Nota autorilor

Toate metehnele și hibeles din această poveste, de orice fel ar fi ele, se cuvine să fie puse în seama lui Menestrel.

Cei ce doresc să ne împărtășească impresiile ne pot contacta la adresele de e-mail: savu.g.daniela@gmail.com; else955@yahoo.com

Our king

Hywel Dda was born towards the end of the ninth century. In 928 AD he made a pilgrimage to Rome and by 942 AD he ruled over most of the country and claimed the title "King of all Wales". He summoned representatives from each county in his kingdom to an assembly at "The White House on the Taf in Dyfed" for the purpose of codifying the laws. This legal system became known for its wisdom and justice and was in force in Wales until the Act of Union with England in 1536. (Hywel-dda.co.uk)

The Laws of Hywel Dda covered most parts of society and were greatly recognized for civilizing and protecting lives of people and animals.

The historian Dafydd Jenkins sees in them compassion rather than punishment, plenty of common sense and recognition of the rights of women. Hywel Dda was a well-educated man even by modern standards, having a good knowledge of Welsh, Latin, and English (wikipedia.org).

Howell the Good was an extremely well educated man. He mastered English, Latin and Welsh. In 928 He went on a pilgrimage to Rome. He was the first Welsh prince to do so. He truly was someone special and very deservinglly was known as "Howell the Good". (Hy wel-dda.co.uk)

Regele pierduse șirul zilelor de când erau pe drum.

Se lămurise că văzuse tot ce se putea vedea într-o pădure, oricât de lungă și de lată ar fi fost ea și trăgea să lase baltă căutatul misteriosului han. Își zicea că mai lesne ar fi găsit acul în carul cu fân, de când bâjbâiau după el, dar nici nu-și dusesese gândul până la capăt că s-a pomenit cu Menestrel descântând:

„- Sire, Sire, parcă-mi pare
că aici e o cărare,
ori așa mi se năzare,
căci apare și dispare,
iar sub umbra ăstui pom
parcă văd urmă de om”.

Regele îi aruncă peste umăr o căutătură așa fel că lui Menestrel îi îngheță cântecelul pe buze și își ascunse pe dată cheful de joacă.

Și să fi vrut acum să se întoarcă în valea cea luminoasă nu mai știau încotro să o apuce dar soarele nu-i putea amăgi, soarele-i chema liniștitor.

Totuși nu peste mult timp Prinzepele trase de hățuri brusc speriiind calul care înaintase la pas domol până atunci.

- Uite cărarea!

- Oare? Oare să fie de-adevăratelea? Te pomenești că de foame și oboseală avem vedenii. Ar fi o minune. Un miracol la care nici nu mai nădăjduiam. Ce cărare Sire, zău așa, eu nu văd nimica.

- Nu trebuie să vezi și tu. Hai! Și Regele dădu pinteni șargului său care zvâcni vesel simțind că se apropie de liman.

Da, cărarea se ghicea pe sub frunze din ce în ce mai clar.

- Sire, ca să zic așa, eu cred că pe aici n-a mai trecut nimeni, să-mi fie cu iertăciune, ca să zic așa, nici de două sute de ani, bâigui Menestrel cu gura uscată, lungindu-și gâtul aplecat să cerceteze poteca mai-mai să alunece din șa.

- Ai răbdare că aflăm în curând, îl îmbărbătă Regele, iar când au ajuns într-un mic luminiș au făcut popas și Prinzepele a cules de pe jos o rămurea.

- Vezi asta? s-a întors triumfător către prietenul său vârându-i rămurica așa aproape sub nas că trubadurul ajunsese să se uite cruciș la ea, e proaspăt frântă sub copită de cal.

Drumul îi dusese în sus pe alt deal dar barim copacii începuseră să se rărească înaintea să ajungă pe coamă.

- Ia să-mi zici pe unde o luăm acum? întrebă Regele văzând că a pierdut urma potecii. Ce o fi după colina asta?

- Ce să fie, altă pădure.

- Ia stai puțin, că mă urc să văd. Și până să mai spună Menestrel ceva, Regele a descălecat și a apucat-o pieptiș printre tufele de alun.

- Hei, Menestrele, ia fă-te încoace mai repede, strigă văzând că prietenul lui începuse să se moșmondească pe lângă cai.

- Ia vino, să te uiți și să-mi spui, tu ce vezi? Oare suntem așa sfârșiți și hămesiți că am început să avem năluciri precum ziceai?

- Halal nălucire Sire, se însufleți Menestrel când ajunse pe culme.

Priveau cu nesaț înaintea lor nevenindu-le să-și creadă ochilor.

Jos în valea cea lină și largă, vecin cu marginea pădurii și cu apele repezi ale unui pârâu, se zărea Hanul cu toate acareturile sale.

Și-au dat seama că trebuie să fie tocmai Hanul Fermecat, pentru că avea curți mari cu loc pentru multe care și căruțe, dar nu se zărea țipenie de om sau de căruță nicăieri.

Nici urmă de forfota care domnește pe la hanurile mari.

Regele se pomeni fluierând de încântare încât Menestrel a sărit să-l oprească, speriat să nu-i audă careva. S-a speriat și Motan vrând să necheze și să se ridice în două picioare, dar trubadurul i-a șoptit ușor și armăsarul s-a potolit pe dată. „Ce mă, te iei după Panseluță să te sperii și di'un arici?”

- Ce-ți veni Sire, să sperii bietul animal așa rău, să se piardă cu firea tocmai acum când simte că-i rostul de odihnă și huzur lângă fânul cel mai bun?

- Măi, să știi că au dreptate înțelepții ăia calzi și veseli.

Trubadurul miji ochii întrebător cum făcea de câte ori nu pricepea nici o iotă.

- Ce te uiți așa ca pisica în călindar? Înțelepții....., înțelepții cei buni, rosti Regele apăsător în speranța că lui Menestrel o să-i vină mințile acasă. Ția care zic că viața e plină de noimă și dă rod bogat celui ce știe să se încante de fluturi și flori.

Menestrel rămânea pe mai departe buimac.

- Tu nu vezi ce minunăție au putut să clădească cei de aici într-o viață scurtă de om? Își pierdu Regele răbdarea arătând cu amândouă mâinile spre Han și apoi îl prinse de un umăr să-l scuture nițeluș să-l scoată din amorțeală.

- Nu vezi ce flori au și ce fluturi roiesc în jurul lor?

Menestrel se uită la mușcatele care umpleau pervazele ferestrelor și la ciuberele grele de flori, înșirate pe lângă pereți, dar fluturi nu erau decât vreo doi.

- Ți-am mai zis eu, câteodată ești deștept de nu te mai ajunge nimeni cu prăjina la nas și câteodată ești mai nătântot ca prostu' satului, de nu se poate înțelege omul cu tine.

- Așa-i Sire, pricepu în cele din urmă trubadurul unde bate prietenul său, se cuvine să ne amintim de înțelepții cei buni care știu întocmai ce se cuvine știut, să fim și noi mulțumiți de pe urma lor.

Au început să coboare încetișor, dându-și silința să nu stârnească bolovănișul în urma lor, ferindu-se să nu facă zgomot și să se trezească dintr-un vis așa frumos.

Hanul îi amintea Regelui de o cetate.

O cetate mică, ce-i drept, dar puternică, înconjurată cu parapet înalt și foșoare.

Avea după cum văzuseră și de sus, mai multe curți, din care două mai largi și clădirile se înălțau lipite una de alta, de jur împrejurul acestor curți, durate din bârne groase de lemn, pe temelie de piatră.

Se zărea și clopotnița zveltă a unei bisericuțe înghe-
sute între alte șoproane și ateliere. Toate acoperișurile
păreau noi, căci nu se vedea nici o stricăciune și nici o
peticeală cât de mică, toate ferăstruicile străluceau curate,
și chiar parapetul care împrejmuia locul, părea nou nouț
și în stare să-i apere pe cei adăpostiți înăuntru în fața
oricărei primejdii.

- Cum o fi ajuns trubadurul nostru tocmai aici? întrebă
Regele pe nepusă masă.

- Care trubadur?

- Ăla de a fugit cu prințesa.

- Care prințesă?

- Aia de se îmbrăcase în straie bărbătești și a dispărut
de m-ai bătut două zile la cap cu ea ca să venim aici.

- A, prințesa care are acum nepoței.... vezi de treabă
Sire, că n-a fost decât o născocire nevinovată de a mea ca
să te aduc aici pe coclauri, în văgăuna asta.

- Ce văgăună măi? Tu nu bagi de seamă că frumusețea
acestui loc întrece tot ce am văzut noi până acum?

Menestrel se linse pe buze mârâind ușor ca și cum ar
fi putut să deguste din frumusețe.

- Da' ce ți-a venit să-mi îndrugi povestea aia ciudată
ca să mă aduci aici? Ce e aici?

- E locul în care toți care au poposit au descoperit toate
tainele și secretele fericirii și împlinirii depline. Așa mi
s-a spus și am zis să încercăm și noi locul ăsta.

- După cum se vede, zise Regele care se oprise la
mijlocul drumului să se mai uite o dată asupra hanului,
chiar că merită să încercăm frumusețea și duioșia acestui
loc, și privi cu mult drag la clădirile ce păreau dăltuite
dintr-un singur lemn.

- Ce ne facem dacă nu ne primesc?

- Cum să nu ne primească, unde s-a mai văzut han să
nu primească oaspeți?

- Da' unde s-a mai văzut Han cu curțile pustii peste care domnește liniște ca la mânăstire? Te pomenești că de fermecat ce e nu primesc așa pe oricine, se neliniști Menestrel.

- Noi nu suntem oricine.

- Ia stai Sire puțin, ai uitat că nu trebuie să ne știe nici vântul, nici pământul cine suntem cu adevărat? Și așa stând lucrurile, să vezi cum o să fie când o să batem la ușa lor și n-o să dea nici doi bani pe noi.

- Dacă n-o să dea ei o să le dăm noi lor și o să iei aminte cum cu un galben bine sclipit în soare deschizi orice uși.

- Una, două să aruncăm cu galbenii, stai să vedem, că artiști rătăcitori primește oricine cu bucurie ca să-i dea galbeni nu ca să-i ia, ori eu, după câte ne amintim, sunt un artist foarte bun și foarte rătăcitor, apreciat la cele mai înalte curți, iar pe tine pot să te trec ucenicul meu în ale artei, se avântă Menestrel în șa încercând să pară și mai înalt și mai semeț decât putea, chit că nu era nimeni să-l vadă.

Regele nu răspunse la această provocare fățișă.

- Poți să mă treci cum vrei tu, numai să capăt și eu ceva de mâncare și un pat curat să-mi întind oasele, să mi le dezmoțesc, că dacă nu găseam Hanul nici azi cred că mă așezam la rădăcina unui pom oarecare și nu mă mai sculam de acolo.

Văzându-i așa de obosiți și prăfuiți, de la fereastra foișorului ei, Hangița-Domnița, care fusese cam de un ceas și mai bine înștiințată că se apropie musafiri nepoftiți, neanunțați și neașteptati, îi cântări din ochi și hotărî ca sunt niscaiva cavaleri rătăcitori, rătăciți de-a binelea pe pământurile ei, departe de orice suflare omenească. Se întoarse către iscoada care adusese vestea și îi spuse cu blândețe:

- Lasă-i să vină liniștiți că sunt de neam ales cum se vede, îmi par foarte osteniți și arată ca și cum ar fi ținut-o numai într-un post de astă primăvară.

Când au ajuns în dreptul intrării celei mari, porțile s-au deschis singure ca la un semn.

Au trecut călare pe sub porticul cel înalt ținându-se mândri în șa, gata să spună și să dovedească cine sunt și ce vor, dar nu se arată nimeni să-i întrebe sau să-i cerceteze în vreun fel. Așa că s-au oprit în curtea cea mare, au descălecat și au ridicat desăgile de pe cai.

Până să se dumirească ce se petrece, s-a ivit un băietan din pământ, din iarbă verde și fără să zică o vorbă a luat caii și i-a îndemnat spre o altă curte.

- Cum s-au dus Sire, caii noștri așa după flăcăiașul ăla fără să crâcnească?

- S-or fi săturat și ei de sălbăticie vezi bine, s-ar fi dus și cu muma pădurii dacă era să-i puie într-un grajd cu fân bun.

- Sire, ăsta a șterpelit-o cu caii noștri, nu se lăsă Menestrel înduplecat de buna-credință a Regelui, care pusese desăgile în iarbă și privea de jur împrejur cu mâna strașină la ochi că-l bătea soarele drept în creștet și voia să se dumirească asupra locurilor.

- Vezi de treabă vere, parcă n-ai ști că ăștia-s cai de se întorc la stăpân cu hoți cu tot, așa că n-a nimerit-o.

- Cum vine asta să ia caii fără o vorbă?

- Ce vorbă vrei să zică un băiat de grajd unor oaspeți de neam ales? Îți zic eu că aici ești ca la o curte domnească.

Menestrel se uită și el mai bine împrejur.

- Așa-i Sire, după cum se vede, aici nu cred că s-ar fura nici dacă ar sta aurul risipit pe jos, da' să știi că-mi pare că sunt vreo două, trei perechi de ochi care nu ne slăbesc deloc de când am intrat.

Tocmai se întorsese băiatul Hanului cu un ștergar pe umăr și o bucată viorie de săpun într-un castronaș, așa că Măria Sa lăsă răspunsul în privința ochilor iscoditori pe altă dată.

- Domniile voastre, poate vreți să vă răcoriți puțin de praful de pe drum, zise el și îi conduse la jgheabul de lângă fântână. Acolo turnă în albia de piatră apa din niște ciubere ținute la soare, apoi scoase numaidecât ciutura plină cu apă proaspătă să umple vasele la loc.

- Ca să fie apa puțin dezmorțită, lămuri el văzând că drumeții se uită întrebător. Direct din fântână e mai rece ca gheața și sleiește săpunul.

- Ce e cu culoarea asta? a întrebat Menestrel care ridicase bucata de săpun și o adulmeca de zor.

- E făcut de noi cu flori de munte și viorelele lasă culoare multă.

Regele-și suflecă mânecile, luă săpunul din mâinile trubadurului, care părea că stă să muște din el, îl muie în apă și începu să se clăbucească zdravăn pe brațe până la cot, pe față și pe gât.

În aer se răspândi un parfum răcoros, că ai fi putut simți florile în preajmă.

Menestrel nu a mai luat în seamă ochii pe care-i simțea în ceafă, și-a scos cămașa, i-a pus-o Regelui în brațe să o țină și a început să se bălăcească pe îndelete până la brâu în apa încropită. Până la urmă Regele a fost nevoit să-l tragă de cot, ca să-l scoată afară din apă.

- Parcă ai fi din neamul rațelor, că unde prinzi un pic de apă nu mai ieși din ea.

Menestrel și-a tras cămașa pe el, așa ud cum era, căci tare se mai răcorise bine și până să-și șteargă ochii și urechile, băiatul plecase lăsându-i fără nici o lămurire, cu desăgile în iarbă și caii duși.

- Să știi că ai avut dreptate! s-a arătat Regele încântat.

- Când?

- Când cu Hanul, că-i fermecat. De cum i-am trecut pragul mi-a pierit orice urmă de oboseală, iar săpun așa fin ca ăsta nici la palat n-am avut vreodată că m-am spălat numai pe față și m-am înviorat de tot.

- Ai văzut cum dispărea toată apa aia în pământ și nu făcea noroi în curte? Te pomenești că au canale.

- Ce canale?

- De alea de piatră de care aveau romanii acum o mie de ani și se ducea apa folosită la vale pe sub pământ. Cum avem și noi unul singur de trece prin mijlocul cetății și e mai mereu înfundat.

Regele a tăcut înciudat că Menestrel se găsisse să-i amintească tocmai acum de toate datoriile lăsate în urmă.

Au pus ștergarul pe marginea albiei, că n-a mai venit nimeni după el, și cu desăgile în spate au făcut înconjurul curții.

- Pare-se că ar fi o intrare pentru oaspeți aici, pe ușa asta joasă, zise Menestrel după ce adulmecase pe la uși destoinic ca un ogar și se oprise în dreptul uneia arătându-i Regelui:

- Are pragul cel mai tocit.

Aplecându-se să nu dea cu capul de sus, Regele a deschis ușa încrezător și s-au pomenit într-o sală care părea încăpătoare bine, dar nu te puteai dumiri din pricină că, deși afară era ziuă în amiaza mare, aici abia puteau zări pe unde calcă. Ferăstruicile din pereții groși de bârne erau din cale afară de înguste și de abia se prelingeau câteva firicele de lumină prin ele.

- Țștia sunt pregătiți de asediu Sire, au ferestre strâmte ca de fortăreață să nu intre ghiuleaua prin ele.

După ce s-au mai obișnuit cu lumina, au văzut că au nimerit bine în sala unde erau și alți musafiri, oaspeți și mușterii de tot felul, care stăteau cu plăcere la sfat, fiecare pe la mesele lor și degustau bucate pregătite, parte din ele chiar acolo, sub ochii tuturor.

Căci în Marea Sala a Vetrei, inima Hanului cum i se mai spunea, un perete întreg era ocupat de vatra cea uriașă în care duduia focul și deasupra flăcărilor fierbeau ceaunele cu ciorbă, câte patru, cinci deodată și se frigeau proțapele cu fripturi de toate felurile.

Pe cât de mare era sala, iată că era plină la acel ceas al zilei.

- Îmi ziceai că poate nu primesc pe nimeni și ia te uită aici ce de mușterii de toate neamurile și soiurile că n-ai loc să arunci un ac și drept să-ți spun n-am nici o poftă să mănânc cu desaga în brațe.

- Stai Sire, ușurel, că s-o găsi un loc sub soare și pentru noi.

- Soare, pufni Regele împiedicându-se la fiecare pas în întunericul care domnea peste podele.

Călătorii se adunaseră de pe drumuri, solii își puseseră la loc sigur misivele și zapisurile cu secrete și planuri încifrate, iar negustorii înstăriți făceau popas să se odihnească și să-și socotească câștigurile.

Au găsit și ei în cele din urmă, strecurându-se cu greu printre mese și bănci, pe lângă grinzile care sprijineau tavanul, un loc la o masă ceva mai mică, unde un călugăr rotofei și vesel îi primi cu gura plină și cu brațele deschise.

- Așezați-vă, fii mei, așezați-vă liniștiți, că de mult n-a mai fost așa puzderie de lume la Han, dar se apropie zilele târgului de mărfuri rare și poate de aia....

Prietenii se înghesuiră cum putură.

Menestrel s-a aplecat și a pus cu grijă desăgile, una peste alta, sub masă lângă perete, apoi le-a sprijinit cu piciorul să le simtă neconținut, nu cumva să-i vină vreunui vreo idee în îmbulzeala aia.

- Ziua bună, părinte, răspunse Regele în sfârșit, cu spatele într-o grindă și cu umărul într-un perete, trăgându-se cât îi stătea în putință ca să încapă cu toții.

- Bine ați sosit, fiilor, bine ați sosit, se arată călugărul prietenos de parcă îi cunoștea de când lumea, însă își trase fără sfială farfuria cu mâncare și mai spre el.

- Dar cum de e atâta lume aici și în curte nici un cal, nici o căruță? întrebă Menestrel după ce au mai schimbat câteva vorbe.

- Păi care cum sosește e pe loc dus la șopron și la grajd. Hangița nu lasă să se facă învălmășeală în curte ca să nu ajungă zarvă la odăi. Aici e ca la mănăstire, nu e jurământ de tăcere dar e jurământ de liniște, și monahul rotofei chicoti cu plăcere la gluma sa.

„- Sire, acum a sosit ceasul să vorbim limba aia veche de o mie de ani pe care n-o auzim decât noi, îi aminti Menestrel prietenului său.

- Foarte bine, ajunsesem să cred că m-am canonit să o învăț degeaba.”

Fiind așezați într-un loc așa ferit, nu s-au sfiit să cerceteze încăperea cu luare aminte.

Așadar, pe ochiurile mici de ferestre, abia de pătrundea o geană de lumină și nici lămpile cu untdelemn, agățate din loc în loc, nu reușeau să alunge tot întunericul ce rămânea pitulat pe după grinzi. Încet, încet s-au obișnuit cu acel amestec blând de lumini și umbre și au fost învăluiți de un sentiment liniștitor de ocrotire și încredere lăuntrică.

- Nu e ea Hangița, zise dintr-o dată călugărul, între două îmbucături zdravene, căci de câte ori ducea dumaticatul la gură ai fi zis că e sfânta împărtașanie și e pentru ultima oară.

- Ce spui sfinția ta?

- Fata după care te uiți, nu-i Hangița. E din suita ei, ce-i drept, dar nu-i ea.

- Ce Hangiță?

- Tânăra domniță, stăpână a acestui loc. Ați ajuns aici și nu știți a cui e proprietatea asta?

- De unde să știm, că am nimerit acest sălaș după ce am hoinărit zile în șir la întâmplare.

Călugărul zâmbi fără să ascundă că nu credea o iotă din ce spuneau străinii, ba chiar părea că stă gata să-i acuze pe față că umblă să-l amăgească.

„Haida de, v-ați găsit pe cine să duceți cu preșul, vulpe bătrână ca mine trecută prin ciur și prin dârmon, da', mă rog, treacă de la mine că sunt din fire îngăduitor.”

- E de mirare ce-mi spuneți, că aici nu ajunge nici pasărea în zbor fără încuviințarea Hangiței, își mută monahul privirea de la ei la vinul din cană și înapoi.

„Va să zică poți să vorbești din gânduri, dar poți la o adică, să citești gândurile altora și să mi le tălmăcești și mie pe loc. Asta e magie curată. Te pomenești că ești în fapt vreun ghiuj de vrăjitor arab care m-a adus aici să-mi facă și mie de petrecanie, să mă trezesc și eu dispărut ca biata prințesă.

- Gândurile călugărului ar putea să le citească și unul din celălalt capăt al odăii, așa clar sunt scrise pe fața lui. Nu vezi cum se uită la noi ca la niște șarlatani?”

Întorcându-se spre călugăr, Regele își miji ochii bănuind că nu auzise bine. Cum s-ar fi putut ca tot ceea ce văzuse și-l încântase așa de mult aici să se găsească sub mâna unei femei?

- De obicei, când trece cineva pentru prima oară pragul Hanului, are un fel al ei prin care află și vine să-i dea binețe, își urmă călugărul vorba liniștit.

„- De unde o fi știind asta că noi suntem pentru prima dată aici?” mormăi Menestrel cel veșnic cârcotaș și bănuitor, dar nu primi nici un răspuns.

Între timp Regele cântărise mai bine pe cei de pe la alte mese. Erau, pe cât putea să vadă, și ceva oșteni bătrâni și tineri, căpitani și cavaleri, călugări cu însemne de pe la diferite ordine mănăstirești, precum și unii neguțători. Surprinse sclipiri de spade și priviri furișe.

Regele prinse iar cu privirea pe fata la care se uitase. Era mlădie și zveltă, frumos îmbrăcată și pieptănată. Nici n-ai fi zis că o fată așa gingașă aduce mâncare și băutură pe la mese. „E prea delicată și grațioasă să fie cămărăgiță într-un han...” se gândi Regele și se sperie pe dată, căci nu mai știa dacă rămăsese că-i trimite lui Menestrel toate gândurile sau numai o parte din ele. Se liniști când văzu

cum moțăie prietenul său cu ochii aproape închiși, căci zumzăitul cel ușor al sălii îi ogoise foamea și-l adormise de tot.

- Nu te încrunta fiule, îi zise călugărul Princepelui și-l bătu ușurel pe braț, că nimeni nu rămâne flămând aici, sunt mai multe feluri de bucate pe care le poți cere și mânca pe săturate, pe degeaba, fără să dai la urmă nici un șfanț.

„Te pomenești că și călugărul ăsta vorbește limba gândurilor...”

- Chiar dacă, noi nu avem nimic de ascuns.

- La urma urmei chiar că nu avem, încuviință Regele liniștit.

- Totuși Sire, să ne vorbească de merindea care se dă de pomană pe aici? O fi zicând că suntem niște sărăntoci fără căpătâi, niște hoinari trențaroși și cerșetori.”

Da, da, se încredință din nou Regele, tare mai era de folos și la îndemână că puteau vorbi pe ascuns, așa ca nimeni să nu audă ce nu trebuia auzit, că uneori ajungeau să se și certe de-a binelea și să țipe unul la altul pe mutește.

După ce șterse cu un dumaticat de pâine blidul în care mâncase, monahul luminat la față zise:

- Și când te gândești, fiule, că aproape toate mâncărurile de post sunt de căpătat, așa ca dar din partea gazdelor. Poți să ceri cartofi copti sau fierți, dați la cuptor cu usturoi sau ceapă, fasole uscată făcută ciorbă sau mâncărică scăzută, mazărea, ciupercile proaspete, fierte, fripte sau murate, varza acră, dată la cuptor sau călită în puțin untdelemn, ceapa, usturoiul și ardeii iuți, pe toate poți să le ceri și le primești fără plată. Și tot pe degeaba sunt și unele merinde care nu-s de post dar prisosesc Hanului. Peștele uscat și sărat, slaninuța de porc rămasă de la Crăciun, ba și toate murăturile rămase de la un Crăciun la altul. Păi, la beciurile Hanului se păstrează

gogonele și câte doi ani, și rămân fragede de zici că abia le-au pus.

Monahul chicoti bucuros și sorbi din pocal cu nesaț, plescăind de plăcere și trăgându-și adânc sufletul.

- „Sire eu zic că arătăm rău de tot dacă sfinția sa ne tot îndeamnă să cerem bucatele ce se dau de pomană.”

- Ia te uită! sări călugărul gata să se înece, uite-o pe tânără Stăpână că vine încoace. Ce-am zis eu? Are un fel al ei prin care află.

Regele întoarse capul urmărind privirea călugărului în timp ce Menestrel își făcuse de lucru sub masă să mai pipăie o dată desăgile că deh, era cam mult aur în ele.

Hangița-Domnița aflase, așadar, de la destoinicile ei iscoade, că cei doi străini sosiseră cu bine la Han și că erau de neam mult mai ales decât se crezuse la început.

Așa încât a cerut să vadă cu ochii ei caii drumeților.

A mers cu pas grăbit, ridicând puțin poala rochiei, să nu se prăfuiască care cumva, căci nu prea ajungea adesea la grajduri, adică mai deloc, iar rochiile ei erau întocmai ca ale domnițelor de la curțile împărătești, poate chiar mai scumpe.

Andaluzul Regelui și frizianul lui Menestrel o lămuriră pe loc cum stau lucrurile și cu ce fel de oaspeți are de-a face.

Sigur, se așteptase la ceva mai din cale afară, dar nu chiar la una ca asta.

Nu era lucru puțin să vezi bidivii regali acolo în rând cu caii Hanului.

- Iată că avem de oaspete un rege, așa-i? zise ea mângâind grumazul lui Panseluță.

- Așa-i.

Țintele de aur și argint ale șeilor aruncau când și când luciri molcome de pe grinda unde fuseseră așezate.

- Atunci să ne grăbim să-i dăm binețe.